

Minister Zdrowia

DLU.055.42.2023.KS
Warszawa, 19 października 2023

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana petycję z dnia 18 lipca 2023 r. (przesłaną do Ministerstwa Zdrowia w dniu 19 lipca 2023 r.), ze względu na charakter sprawy oraz przenikające się obszary psychiatrii oraz psychiatrii dzieci i młodzieży informuję, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz. U. z 2019 r. poz. 1285, z późn. zm.), specjalista psychiatra może udzielać świadczeń dla pacjentów objętych opieką II poziomu referencyjnego oraz III poziomu referencyjnego w obszarze psychiatrii dzieci i młodzieży.

Należy wskazać, że program specjalizacyjny w dziedzinie psychiatrii będący podstawą szkolenia specjalizacyjnego dla przyszłych lekarzy specjalistów psychiatrii obejmuje wiele wspólnych zagadnień dla psychiatrii i psychiatrii dzieci i młodzieży. Do nich należą m.in. zagadnienia dotyczące:

- podstaw neurologii, psychologii klinicznej,
- etiopatogenezy zaburzeń psychicznych: czynniki biologiczne, czynniki psychologiczne (osobowość, jej rozwój i mechanizmy obronne, stres, radzenie sobie, procesy poznawcze i uczenie się), czynniki społeczno-kulturowe (role społeczne, procesy naznaczania, systemy oparcia, kompetencja i przystosowanie społeczne, instytucje i instytucjonalizm psychiatryczny, kultura i subkultury) i czynniki rodzinne, wskaźniki epidemiologiczne oraz ich uwarunkowania i dynamika,
- zasad diagnostyki psychiatrycznej, podstawy diagnostyki psychologicznej,
- rozpoznawania i leczenia zaburzeń psychicznych dzieci i młodzieży,
- psychoterapii (podstawy znajomości modalności i technik psychoterapeutycznych oraz zasad ich wyboru, zasady formułowania celów oraz ustalania wskazań, przeciwwskazań i zasad stosowania terapii w kontekście indywidualnym, grupowym, rodzinnym),
- terapii społecznych (treningi umiejętności społecznych chorych, interwencje społeczne, opieka i terapie środowiskowe, systemy oparcia społecznego oraz metody ich wzmacniania i modyfikacji, środowiska lecznicze),
- psychiatrii środowiskowej z uwzględnieniem alkoholizmu i uzależnień,
- zasad organizacji lecznictwa psychiatrycznego w Polsce;
- ustawodawstwa psychiatrycznego w Polsce – ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, inne akty prawne w zakresie niezbędnym do udzielania świadczeń zdrowotnych (ustawy, rozporządzenia, instrukcje, regulaminy, zarządzenia, procedury),
- zasad opracowania opinii sądowo-psychiatrycznych ambulatoryjnych i po obserwacji

szpitalnej, w sprawach karnych (w tym dotyczących środków zabezpieczających), w sprawach cywilnych, w sprawach rodzinnych i nieletnich, w sprawach związanych z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego,

- aktualizacji wiedzy zawodowej w oparciu o publikacje naukowe.

Ponadto, program specjalizacji z psychiatrii przewiduje odbycie przez lekarzy 8-tygodniowego stażu kierunkowego w zakresie psychiatrii dzieci i młodzieży, którego celem jest nabycie niezbędnych umiejętności dotyczących diagnozy i badania pacjentów z zaburzeniami psychicznymi dotyczącymi dzieci i młodzieży.

Zakres wiedzy teoretycznej stażu kierunkowego obejmuje:

- 1) podstawy psychologii, socjologii i psychopatologii rodziny, postawy rodzicielskie,
- 2) czynniki warunkujące prawidłowy rozwój psychospołeczny i dynamika tego rozwoju,
- 3) biologiczne, psychologiczne i społeczne podstawy psychiatrii dzieci i młodzieży,
- 4) etiologia i patogeneza zaburzeń psychicznych dzieci i młodzieży, ich klasyfikacja,
- 5) zasady oceny stanu psychicznego dzieci i młodzieży, diagnostyka różnicowa, metody diagnostyki psychologicznej, interpretacja badań laboratoryjnych,
- 6) metody leczenia (leczenie biologiczne, psychoterapia, terapia rodziny, specyficzne metody leczenia w psychiatrii dzieci i młodzieży),
- 7) organizacja lecznictwa psychiatrycznego dzieci i młodzieży,
- 8) psychiatria środowiskowa w zaburzeniach psychicznych u dzieci i młodzieży (oddziaływanie w środowisku pozarodzinnym: żłobek, przedszkole, szkoła, rejon zamieszkania).

Zakres nabytych umiejętności praktycznych w ramach tego stażu:

- 1) diagnostyka z uwzględnieniem specyfiki psychiatrii dzieci i młodzieży,
- 2) zbieranie wywiadów z wykorzystaniem różnych źródeł, ich ocena krytyczna oraz znaczenie w rozpoznaniu i leczeniu,
- 3) dobór badań dodatkowych, ich uzasadnienie i interpretacja,
- 4) diagnostyka różnicowa, ustalenie rozpoznania,
- 5) wybór optymalnego leczenia.

Formą zaliczenia stażu (u kierownika stażu) jest złożenie kolokwium z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem stażu oraz zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych z jednoczesnym potwierdzeniem przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Staż kierunkowy odbywany jest w jednostce posiadającej akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży II lub III poziomu referencyjności (poradnia dla dzieci i młodzieży - czynna we wszystkie dni robocze w tygodniu lub oddział dzienny dla dzieci i młodzieży lub oddział całodobowy dla dzieci i młodzieży). W ramach stażu kierunkowego lekarz odbywa również dyżury medyczne. Tak więc, lekarze w trakcie szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie psychiatrii muszą wykazać się umiejętnością samodzielnego badania psychiatrycznego osób poniżej 18 roku życia. Akceleracja związana z przyspieszeniem rozwoju i dojrzewania dzieci i młodzieży sprawia, że wcześniej osiągnęte są określone wymiary ciała, dojrzałość płciowa, umysłowa i społeczna w stosunku do rówieśników w poprzednim pokoleniu. Coraz częściej zacierają się granice między młodzieżą i dorosłymi, bowiem młodzież dorównująca wzrostem, wagą i rozwojem fizycznym często leczy się u lekarzy udzielających świadczeń osobom dorosłym. Mając na uwadze powyższe, w naszej opinii lekarz specjalista psychiatrii ma przygotowanie do leczenia młodzieży poniżej 18 r. ż. Nie ma również przeszkód formalno-prawnych, żeby lekarz psychiatra mógł udzielać świadczeń psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Michał Dzięgielewski
Dyrektor
/dokument podpisany elektronicznie/